

Veilig sportklimaat

Werken aan plezier, veiligheid en respect bij
Rotterdamse verenigingen

De pedagogisch adviseur kan helpen beleid op te stellen en uit te voeren

Plezier en veiligheid

Zoveel mogelijk mensen plezier bieden. Dat is wat elke sportvereniging wil. Daarvoor heeft de club een veilig sportklimaat nodig. Dat is een omgeving waarin bijvoorbeeld kinderen en jongeren zich beschermd weten en onbedreigd hun talenten kunnen ontplooien. Een omgeving waar sportvreugde niet wordt verhinderd door zaken als agressie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en gebrek aan respect. Grote kans dat kinderen en jongeren dan ook langer lid blijven.

Wil uw club tot een veilig sportklimaat komen? Rotterdam Sportsupport ondersteunt u graag. Daarmee wordt aangesloten bij de ambitie van de gemeente Rotterdam dat de jeugd veilig moet kunnen opgroeien en haar talenten moet kunnen ontwikkelen. De gemeente realiseert zich dat sportverenigingen bij uitstek de plek zijn waar kinderen en jongeren zich lichamelijk en geestelijk vormen. Dit heeft geleid tot de Rotterdamse Aanpak voor een veilig sportklimaat.

Die houdt in dat binnen uw vereniging afspraken kunnen worden gemaakt om dit doel te bereiken en dat vrijwilligers kennis en vaardigheden ontwikkelen.

Alle Rotterdamse sportclubs hebben de mogelijkheid hun voordeel te doen met deze service van Rotterdam Sportsupport. Voor de ondersteuning van voetbalverenigingen heeft de organisatie de handen ineengeslagen met de KNVB.

10 GOUDEN REGELS

Zó bereikt uw vereniging een veilig sportklimaat:

- 1** Creëer binnen uw vereniging draagvlak voor het thema veilig sportklimaat.
- 2** Wees als (jeugd)bestuur bereid het gewenste klimaat mee te ontwikkelen.
- 3** Stel duidelijke gedragsregels op.
- 4** Zorg voor een waarden- en normenbeleid.
- 5** Vorm een gedragscommissie of waarden- en normencommissie.
- 6** Stel een vrijwilligerscoördinator aan en zorg voor een goed vrijwilligersbeleid.
- 7** Heb speciale aandacht voor het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- 8** Ga in de wijk samenwerking aan met professionele organisaties die kennis hebben van jeugdgerichte zorg.
- 9** Maak gebruik van het wijknetwerk. Daartoe behoren bijvoorbeeld scholen en het Centrum voor Jeugd en Gezin bij u in de buurt.
- 10** Besef dat een veilig sportklimaat een langetermijnaanpak vergt.

U leest meer over de gouden regels op www.rotterdamsportsupport.nl/goudenregels. Rotterdam Sportsupport ondersteunt en begeleidt clubs bij de uitvoering.

Eerst afspraken

Stel, uw vereniging streeft naar een veilig(er) sportklimaat. Waar te beginnen? Met beleid maken, met afspraken op papier zetten. Binnen de club wordt gezamenlijk vastgesteld wat belangrijk is en wat de doelen zijn.

De zaken die uw vereniging op die manier verbetert? De algemene omgangsvormen binnen de club. En eenduidige richtlijnen bij wangedrag. U kunt ook meedoen aan een overleg waarin verenigingen kennis en ervaringen delen op het gebied van een veilig sportklimaat en de vorming en/of versterking van een gedragscommissie binnen de club.

Kennis & vaardigheden

Van papier naar praktijk. Daar draait het om bij de volgende stap op weg naar een veilig sportklimaat. Wat betekent uw kersverse beleid voor spelers, vrijwilligers, trainers en bezoekers?

Hoe maakt uw vereniging aan iedereen duidelijk welk gedrag gewenst is? Hebben bijvoorbeeld uw trainers en coaches de vaardigheden om dit over te brengen op jeugdleden?

Uw vereniging stelt samen met de pedagogisch adviseur een plan op om kaderleden verder te bekwamen. Trainers en coaches kunnen een maatgerichte trainersopleiding volgen van de adviseur. Zij leren dan pedagogische en didactische basiskennis en -vaardigheden aan. Pedagogisch gaat over het gedrag en ontwikkelingsniveau van kinderen. Didactisch draait om trainingen geven die passen bij de doelgroep. Maar ook om het eigen handelen van een trainer.

Wil uw vereniging andere nuttige trainingen volgen? Pedagogisch adviseurs zetten u op het spoor van gepaste opleidingen. Denk aan trainingen van sportkoepel NOC*NSF.

Borden met gedragsregels

Gedragsregels hebben is vers één. Maar gedragsregels onder ieders aandacht brengen, is het volgende hoofdstuk. Onder andere XerxesDZB plaatste daartoe in 2013 borden op het sportcomplex, langs het veld, in de kantine en in de kleedkamers.

Alle leden en bezoekers kunnen zo kennisnemen van het gewenste gedrag bij de voetbalvereniging. De borden maken de regels niet alleen zichtbaar, maar ook bespreekbaar. Dat laatste is misschien nog wel belangrijker. Leden en bezoekende teams kunnen elkaar aanspreken op ongewenst gedrag, daarbij verwijzend naar teksten op de borden.

Wil uw vereniging ook de gedragsregels kenbaar maken met behulp van borden? Bespreek de mogelijkheden met Rotterdam Sportsupport.

Professionals in de wijk

Soms stuiten vrijwilligers op een kwestie waarmee een professional beter uit de voeten kan. Onderhoud daarom contact met professionele organisaties in de wijk. Uw sportvereniging is een belangrijk onderdeel van de omgeving waarin een kind opgroeit. Daarmee is het een goede vindplaats voor zorgsignalen. Benader deskundige partners in de wijk wanneer u zo'n signaal krijgt. Denkt een trainer bijvoorbeeld dat een jeugdlid thuis niet altijd te eten krijgt of getuige is van geweld? Of gedraagt een kind zich vaak anders dan zijn leeftijdsgenoten?

Als u dergelijke contacten nog niet heeft, vraag dan de pedagogisch adviseur om hulp. U verneemt van de pedagogisch adviseur welke partij u het best kunt attenderen op een bepaald probleem.

Professionele organisaties gaan er vervolgens mee aan de slag. Of ze leren - indien mogelijk - vrijwilligers binnen uw vereniging hoe zij dat kunnen doen.

Ander voordeel van professionals is dat zij patiënten, cliënten en wijkbewoners naar uw vereniging kunnen verwijzen als ze weten dat het sportklimaat er in orde is. Nauwe banden met professionals kunnen leiden tot instroom van leden.

Voorbeelden van professionele organisaties in de wijk: scholen, het Centrum voor Jeugd en Gezin, FlexusJeugdplein, MEE Rotterdam Rijnmond, de politie/wijkagent, Thuis op Straat en Dock (maatschappelijk werk/jongerenwerk/opbouwwerk).

Aanvullende diensten via helpdesk

Voorbeelden van problemen en uitdagingen waarbij uw vrijwilligers kunnen worden geholpen door de pedagogisch adviseur:

- Een team waarvan de spelers steeds met elkaar, de tegenpartij of de scheidsrechter in de clinch liggen.
- Een trainer die hulp kan gebruiken om qua gedrag het beste uit zijn speler(s) te halen.
- Een speler over wie vrijwilligers zich zorgen maken, omdat hij/zij vaak alleen op uw vereniging is, vaak in dezelfde, kapotte kleding loopt, dikwijls geen geld/eten/drinken bij zich heeft of sneller overstuurt is dan leeftijdsgenoten bij veranderingen of bijvoorbeeld een afgelaste wedstrijd.
- Een incident bij uw vereniging.
- Aanvragen van Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) door kaderleden en andere vrijwilligers.
- Invoeren van een gedragscode voor trainers en coaches.

Het gaat dan om ondersteuning die de gebruikelijke service aanvult. Niet direct ondersteuning op weg naar een veilig sportklimaat dus, maar advies over meer incidentele kwesties. Het uitgangspunt van Rotterdam Sportsupport is verenigingen te ondersteunen binnen thema's die relevant zijn voor de club.

Ouders van leden, maar ook wijkinstaties kunnen zich eveneens wenden tot de pedagogisch adviseur.

Benader deskundige partners wanneer u zorgsignalen krijgt

Codewoord

Bibbidibob! Dat is de fantasieterm die ploeggenoten over het veld roepen zodra iemand uit hun elftal zich niet houdt aan de gedragsregels.

De teamspelers hebben het codewoord en de gedragsregels zelf verzonnen, onder begeleiding van een pedagogisch adviseur. Op deze manier is de informele controle in het jeugdteam vergroot.

De regels gaan over teamgeest (accepteer ieders tekortkomingen, fouten maken mag), taalgebruik (spreek elkaar normaal aan, ga niet schelden of zeuren), leergierigheid (doe actief mee aan trainingen), sportiviteit (toon respect voor je medespelers) en eerlijkheid en acceptatie (ga niet mopperen op je team of de trainer, kijk eerst naar jezelf).

Positieve resultaten

Onderzoek naar de effecten van de intensieve inzet van de pedagogisch adviseur bij twee voetbalverenigingen heeft het volgende uitgewezen:

- De jeugdleden hechten na de aanwezigheid van een pedagogisch adviseur meer waarde aan gedragsregels dan ervoor.
- Jeugdleden zijn bekender geraakt met de gedragsregels van de vereniging.
- Het verloop onder de jeugdleden is minder groot dan bij de verenigingen waar geen pedagogisch adviseur actief is geweest.
- De sfeer in de jeugdteams is tussen 2010 en 2011 licht verbeterd. Dat geldt ook voor de pedagogische en didactische vaardigheden van de trainers.
- Trainers, teamleiders en andere vrijwilligers herkennen eerder signalen van opvoed- en opgroei problemen bij jeugdspelers.
- Trainers, teamleiders en andere vrijwilligers zeggen dat hun werkzaamheden eenvoudiger en leuker zijn geworden. De pedagogisch adviseur heeft hen ontlast. Ze hebben extra vaardigheden geleerd om bijvoorbeeld om te gaan met jongeren die gedragsproblemen hebben.

Dit zijn resultaten uit het onderzoek 'Sportclubs in de jeugdketen' door het Verwey-Jonker Instituut.

Jeugdleden zijn bekender geraakt met de gedragsregels van de vereniging

Verklaring Omtrent Gedrag voor vrijwilligers

Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is een verklaring waaruit blijkt dat iemands gedrag in het verleden geen bezwaar oplevert voor het gevraagde doel, bijvoorbeeld training geven bij een sportclub. Vrijwilligers van sportverenigingen kunnen kosteloos een VOG aanvragen via sportkoepel NOC*NSF.

Ga naar www.rotterdamssportsupport.nl/VOG voor meer informatie over de aanvraagprocedure.

Rotterdam Sportsupport

Rotterdam Sportsupport staat voor de kracht van sportverenigingen en hun bijdrage aan een beter Rotterdam. Wij gaan voor een stad waarin iedereen sportief en maatschappelijk kan meedoen. Rotterdam Sportsupport kent de lokale situaties en ondersteunt, stimuleert en faciliteert de Rotterdamse breedtesport met experts en toonaangevende programma's. Wij bundelen de krachten met partijen die helpen van Rotterdam een sportievere en sterkere stad te maken.

Contact

Wilt u uw vereniging aanmelden voor ondersteuning? Zoek contact met Rotterdam Sportsupport via:

t (010) 242 93 15

e info@rotterdamsportsupport.nl

w www.rotterdamsportsupport.nl

f www.facebook.com/sportsupport

t www.twitter.com/rdsportsupport